

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیم‌سال دوم تحصیلی ۹۵-۹۴
رشته کلام ورودی مهر ۹۴

مهر مدرسه

ردیف:		
نام و نام خانوادگی: ۱۰ صبح	نمره: ۱۴	محل: ۷۰ دقیقه
شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

کد آستان:	۳۹۴۲/۱۶
تاریخ:	۱۳۹۵/۰۳/۱۶
موضوع:	فلسفه اسلامی ۱
کتاب:	نهایة الحکمة
معموده:	جلد اول: المدخل (ص ۲۲-۱۳)، مرحله اول: فی احکام الوجود (ص ۱۱۷-۲۳)، مرحله دوم: فی الوجود المستقل و الرابط (ص ۱۴۰-۱۱۹)، و مرحله چهارم: فی مواد القضاة: الوجوب و الامکان و الامتناع (ص ۲۶۵-۱۶۵) جلد دوم: مرحله ششم: سه فصل اول (ص ۳۵۹-۲۳۵) و مرحله هفتم: چهار فصل اول (ص ۵۵۲-۵۲۳)

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد طلایی: ..... مدرسه علی: ..... شهرتان: ..... استان: .....

۰/۵

۱- چرا «برهان لمی» در فلسفه الهی جاری نمی‌شود؟ ص ۳۰

- الف. برخی برهان لمی یقین آور نیست.
- ب. مجرای برهان لمی ماهیات است.
- ج. حقیقت وجود، صورت عقلی ندارد.
- د. وجود، بما هو وجود، علت ندارد.

۰/۵

۲- منشأ اطلاق و تقیید در مراتب وجود چیست؟ ص ۹۱ س ۸

- الف. تباین اعتباری بین اجزاء وجود
- ب. تباین ذاتی بین مراتب وجود
- ج. اختلاف سنجیت بین مراتب
- د. اختلاف در شدت و ضعف

۰/۵

۳- کدام امکان است که سلب همه ضرورت‌ها حتی ضرورت به شرط محمول از آن اراده می‌شود؟ ج ۱ ص ۱۸۹ س ۶

- الف. امکان استقبالی
- ب. امکان خاص
- ج. امکان اخص
- د. امکان وقوعی

۰/۵

۴- چرا بعضی از متکلمین درباره «خروج ماهیت از حد استواء بوسیله علت» قائل به اولویت شده‌اند؟ ج ۱ ص ۲۳۱

- الف. دفع محذور موجب بودن خدا
- ب. دفع محذور قدیم بودن عالم
- ج. دفع محذور عدم فاعلیت الهی
- د. دفع محذور اعاده معدوم

۰/۵

۵- نظر علامه (ره) درباره قید «مستغن عنها» در تعریف جوهر، چیست؟ ص ۳۴۷

- الف. قید لدخول النفس
- ب. قید لدخول الصورة
- ج. ای لیس وجوده لغيره
- د. ای لیس قائماً بنفسه

۰/۵

۶- کدام گزینه مثال برای «واحد بالخصوص غیر قابل انقسام غیر وضعی» است؟ ص ۵۳۶ س ۳

- الف. نقطه
- ب. عقل
- ج. جسم
- د. حیوان

۲

۷- دلیل بطلان نظریه اشتراک لفظی وجود میان واجب و ممکن را بنویسید. ص ۳۸ س ۴ و ۳۹ س ۱ - ۲ نمره

جواب: دلیل بطلان این نظریه آن است که هرگاه می‌گوییم واجب موجود است یا معنایی برای وجود قصد می‌کنیم یا نمی‌کنیم. اگر معنایی قصد نکنیم لازم‌آش تعطیل عقل از شناخت واجب تعالی است و اگر قصد کنیم یا همان معنایی است که بر ممکنات حمل می‌شود. در این صورت مفهوم وجود مشترک معنوی است نه لفظی و اگر نقیض آن معنا اراده و قصد شود در این صورت وجود را از واجب تعالی سلب شده و حکم بر عدم او کرده‌ایم و واجب تعالی برتر از این اوهام است.

۸- چرا تحقق دو وجود که در تمام جهات مثل یکدیگر باشند محال است؟ دلیل آن را ذکر کنید. ص ۱۱۰ س ۴ - ۱ نمره

۱

جواب: دلیل استحاله تحقق دو چیز که از هر جهت مثل یکدیگر باشند این است که لازمه فرض دوئیت در مثلین آن است که میانشان تمایز و اختلاف باشد چون بدون تمایز تعدد حاصل نمی‌شود و لازمه فرض تماثل و تشابه از هر جهت آن است که هیچ تمایز و اختلافی میان آنها وجود نداشته باشد و این به معنای اجتماع نقیضین است و اجتماع نقیضین هم محال است.

۹- دلیل انقسام موجود به مستقل و رابط را بصورت خلاصه بنویسید. ص ۱۲۱ س ۱ و ص ۱۲۶ س ۱ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: ما قضایای خارجی‌ای داریم که با موضوع و محمولشان بر خارج منطبق‌اند مثل زید قائم. هم‌چنین مرکبات تقییدیه‌ای که از این قضایای خارجی به دست می‌آیند مثل قیام زید در این موارد چیزی بنام ربط وجود دارد که اگر موضوع را به تنهایی و یا محمول را به تنهایی و یا موضوع را با غیر محمول یا با غیر موضوع لحاظ شود آن رابط یافت نمی‌شود. پس علاوه بر وجود موضوع و محمول چیز دیگری وجود دارد بنام رابط. [حال اگر آن رابط هم وجودش مستقل باشد نیاز به دو رابط دارد یکی برای ارتباط با موضوع و دیگری با محمول. در نتیجه به پنج جزء و آن پنج جزء به نه جزء در نتیجه تسلسل پیش می‌آید و تسلسل هم باطل است.]

۱۰- مراد از اینکه «امکان لازم ماهیت است» چیست؟ استدلالی برای آن بنویسید. ص ۱۷۷ س ۵ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: امکان لازمه ماهیت است یعنی فرض ماهیت من حیث هی برای اتصاف آن به ماهیت کافی است. (۰/۵ نمره) امکان اگر لازمه‌ی ماهیت نباشد باید بتواند از ماهیت جدا شود و اگر امکان از ماهیت جدا شود، ماهیت یا واجب می‌شود و یا ممتنع خواهد بود و در نتیجه ماهیت در مقام ذاتش یا وجود خواهد داشت و یا عدم. در حالی که ماهیت فی نفسه و در مقام ذاتش نه وجود دارد و نه عدم. (۱ نمره)

۱۱- استدلال در عبارت «لو كان علة الحاجة الى العلة هو الامكان من دون الحدود جاز أن يوجد القديم الزماني...» را تبیین نموده و آن را

۲

نقد کنید. ص ۲۴۱ س ۳ - ۲ نمره

جواب: متکلمین برای اثبات این که علت نیاز ممکن به علت، حدوث است این دلیل را آورده‌اند که اگر علت نیاز ممکن به علت، امکان باشد نه حدوث باید ایجاد قدیم زمانی، ممکن باشد ولی تحقق قدیم زمانی محال است زیرا قدیم زمانی همیشه بوده و عدم در او راهی ندارد تا نیاز به علت داشته باشد پس دوام وجود قدیم زمانی او را از علت بی‌نیاز می‌کند. نقد: موضوع حاجت عبارت است از ماهیت از آن جهت که ممکن است نه از آن جهت که موجود است و ماهیت به وصف امکان با وجود دائم بودن نیز همراه است پس ماهیتی که وجود دائمی دارد از آن جهت که ممکن است نیاز به علت دارد مانند ماهیتی که وجودش حادث است.

۱۲- برخی حکما با توجه به نسبی بودن برخی مقولات، مقولات را منحصر در چهار مقوله دانسته‌اند، نظر ایشان را تبیین کرده، نقد آن را

۲

بنویسید. ص ۲۴۴ س ۱ - ۲ نمره

جواب: برخی از حکما تعداد مقولات را چهار تا دانسته‌اند که عبارت باشد از: ۱. جوهر ۲. کم ۳. کیف و ۴. نسبت

بر اساس این نظر مقولات هفت‌گانه نسبی وضع، این، متی، جده، اضافه، ان یفعل و ان ینفعل را یک مقوله دانسته‌اند. زیرا مفهوم نسبت، همه آنها را شامل می‌شود. (۱ نمره) نقد: نسبت یک مفهوم غیر ماهوی است که از نحوه وجود انتزاع می‌شود و اگر عام بودن یک مفهوم برای مقوله قرار دادن کافی بود بایستی همه مقولات به دو م قوله بازگردند جوهر و عرض زیرا مفهوم عرض بر نه مفهوم غیر از جوهر صدق می‌کند پس طبق این مبنا مقوله یکی جوهر است و دیگری عرض نه چهار مقوله. (۱ نمره)

۱۳- چگونه تقسیم وجود به واحد و کثیر، با «تساوق وجود با وحدت» سازگار است؟ ص ۵۲۹ - ۱ نمره

۱

جواب: واحد دارای دو اعتبار است: ۱. اعتبار فی نفسه بدون آنکه میان مصادیق آنها مقایسه‌ای انجام گیرد، در این صورت واحد مساوق و برابر با موجود است و همه مصادیق موجود (واحد و کثیر) را در بر می‌گیرد. ۲. اعتبار واحد در مقایسه برخی از مصادیق آن با بعض دیگر از مصادیقش، در این صورت تقسیم پدید می‌آید که واحد غیر کثیر است. و چون دو اعتبار است تناقضی میان دو گزاره نیست: بعضی از موجودها واحد نیستند. هر موجودی واحد است.